

Verslag PACT 7 december 2017 concept

Aanwezig

Bestuurders:

De heer B. (Bert) Pauli, gedeputeerde EZ & Arbeidsmarktbeleid (*voorzitter*)
De heer R. (Ron) van Baden, regiocoördinator FNV
De heer R. (Ronald) Bakker, wethouder gemeente Waalwijk
Mevrouw M. (Marianne) de Bie, wethouder gemeente Breda (*tot 11.00 uur*)
De heer W. (Wim) van den Boomen, bestuurder ZLTO
De heer J. (Jos) van Bree, wethouder gemeente Helmond
De heer L. (Leo) Dubbeldam, secretaris SER-Brabant
De heer C. (Cor) van Gerven, voorzitter BVE-overleg / CvB KWIC
De heer K. (Kees) van Geffen, wethouder gemeente Oss
De heer L. (Lars) van der Hoorn, directeur V/d Hoorn Buigtechniek, lid VNO-NCW
Mevr. E. (Ellen) Kroese, directeur VNO-NCW Brabant-Zeeland
De heer H. (Hans) Nederlof, CvB Fontys Hogescholen
De heer E. (Erik) de Ridder, wethouder gemeente Tilburg
Mevr. M. (Marlie) van Santvoort, beleidsadviseur Brabant-Advies
De heer J-W (Jan Willem) Stad, Hoofd Economisch Beleid en Deelneming Provincie
De heer H. (Hans) Verbraak, wethouder Roosendaal
Mevr. J. (Jeannet) Verhoeven, regiocoördinator CNV

Ambtelijk:

De heer A. (André) van Gils, secretaris Pact Brabant
Mevr. J. (José) van Rosmalen, provincie Noord-Brabant
Mevr. B. (Bernie) Spronk, secretariaat Pact Brabant
De heer P-M (Pieter-Marijn van der Velden, communicatieadviseur Pact Brabant

Afwezig m.b.v.v.

De heer S. (Staf) Depla, wethouder gemeente Eindhoven
De heer N. (Niek) Iversen, regiomanager West-Brabant & Zeeland UWV Werkbedrijf
De heer H. (Huib) van Olden, wethouder gemeente 's-Hertogenbosch
Mevr. B. (Beatrijs) Wijnberg, regiomanager Noordoost-Brabant UWV Werkbedrijf

c.c. lid agenda en stukken:

De heer B. (Bernard) van Nijnatten, regiomanager West-Brabant & Zeeland UWV Werkbedrijf

1. Opening en mededelingen

Voorzitter Bert Pauli opent om 09.30 uur de vergadering en heet allen welkom, in het bijzonder Jeannet Verhoeven (CNV) en Hans Nederlof (Fontys).

2. Conceptverslag bestuurlijk overleg 28 september 2017

Tekstueel zijn er geen opmerkingen bij dit verslag, waarmee het als vastgesteld wordt beschouwd. Kennis is genomen van de overlegdata voor 2018.

Getoond wordt de recente berichtgeving in het tv-Journaal over de mismatch tussen arbeidsmarkt en beroepsopleidingen waarbij het Koning Willem I College in beeld kwam en een kort interview met Cor van Gerven over het organiseren van arbeidsmarktrelevante opleidingen op het Willem I College.

3. Robotisering / reshoring

De afgelopen maanden is gewerkt aan een concrete agenda voor robotisering/reshoring (Consortium Robotisering Brabant). Namens de voorbereidingsgroep doet Ellen Kroeze mondeling verslag over het proces en de te nemen vervolgstappen. *Voor het verslag hiervan wordt verwezen naar de rapportage van de voorbereidingsgroep d.d. 21 november die als bijlage met de agenda is meegestuurd.*

De bijeenkomst met ondernemers en kennisinstellingen op 2 november j.l. was zeer geslaagd. Er is vervolgens door de voorbereidingsgroep een concreet plan uitgewerkt om de urgentie te ondersteunen met concrete acties en kwantitatieve doelen vanuit de 3 O's.

De voorzitter bericht dat er komende vrijdag bij de Provincie een bijeenkomst is met aanwezigheid van Doukle Terpstra om op te halen waar de prioriteiten in Brabant liggen. Jan-Willem Stad vult aan dat die via de lijn van maatschappelijke relevantie d.m.v. 3 actoren onder de aandacht zal worden gebracht. Een voorstel o.b.v. een lichte programmastructuur wordt nader uitgewerkt met daaraan gekoppeld een begroting. Veel ondernemers in het midden- en kleinbedrijf zijn op zoek hoe robotisering in hun bedrijfsleven toe te passen. De plannen zijn daarop ingesteld en de HBO's en MBO's zijn daarbij aangesloten.

Op de vraag hoe werknemers in dit verhaal zijn aangesloten wordt benadrukt dat bij alle onderwerpen via ondernemers en sociale partners op zoek wordt gegaan hoe werknemers te motiveren zich te blijven scholen. Ron van Baden merkt op dat ook FNV zelf zoekende is naar concrete inbreng en aanpak op dit onderwerp.

In de volgende vergadering van Pact Brabant zal het plan van aanpak m.b.t. Robotisering/reshoring integraal tegen het licht worden gehouden.

4. De tafel van 100 – vervolg op het congres van 22 november j.l.

André van Gils presenteert de uitkomsten van het Pact congres. Het congres is als een goede en energieke bijeenkomst ervaren. Er is veel opgehaald en gepoogd is de uitkomst via deze presentatie samen te vatten (*de presentatie is als bijlage bij dit verslag gevoegd*). De opgave nu is te prioriteren. In het ambtelijke Pact zal nadere invulling worden gegeven aan de aanpak naar de toekomst toe.

Reacties en suggesties:

Ron van Baden mist in het verhaal nog het 'hoe'. Zijn suggestie is om ook aandacht te geven aan de leercultuur binnen bedrijven, medezeggenschap, omgang met werknemers (arbeidsverhoudingen) i.p.v. het enkel als een technocratisch proces aan te pakken. Dus ook een benadering via de sociologische invalshoek. André van Gils zegt m.n. vanuit de organisatorische invalshoek ernaar

gekeken te hebben. Hij stelt dat men ervoor moet waken dat er enkel projectjes ontstaan. Nadrukkelijk is het de bedoeling om concrete slagen te maken, bijvoorbeeld in de vorm van het afsluiten van convenanten met bedrijven en onderwijs. Advies Hans Nederlof is om in de aanpak te segmenteren. De voorzitter verwijst naar de regiodeals in relatie tot het actieprogramma van de overheid. Het Rijk gaat alleen meedoen op het moment dat het niet via bestaande programmalijnen financieerbaar is. Dus van belang is dat er met commitment vanuit het bedrijfsleven en onderwijs een zware casus wordt bedacht die bovendien zeer SMART is gemaakt en waarbij voorts wordt gewezen op spin-off, betrokkenheid van partners en cofinancieringen. Zijn verzoek is het nodige tempo erin te houden want in februari en maart zal het Rijk richting geven aan de thema's buiten het Regeerakkoord. Goed is als er dan vanuit Brabant een stevige casus ligt. Brabant is bij uitstek de provincie die voor experimenten en vernieuwing in aanmerking komt omdat hier het 'vliegwiel' (triple helix) reeds is.

Verzoek van Ronald Bakker als inhoudelijke thema eraan toe te voegen een aanpak gericht op mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. Uitgelegd wordt dat dit is meegenomen bij het thema 'inclusieve arbeidsmarkt'. Ofschoon gemeenten met regionale werkbedrijven ermee bezig zijn, staat er nog steeds een grote groep mensen aan de kant, dus is volgens Ronald Bakker nog een andere beweging dringend nodig.

Leo Dubbeldam onderstreept het belang van een stevige agenda voor de komende 4-8 jaar teneinde snelle veranderingen te realiseren. Allereerst is de vraag of partijen er allemaal gelijk inzitten m.b.t. het sluiten van regiodeals. In 2018 volgt een evaluatie van de belangrijkste punten. De voorzitter mist nog de internationale component en de strijd om talent binnen te halen.

Ron van Baden noemt zaken die men in het werkveld veel tegenkomt. Bijvoorbeeld is een punt hoe het werk generatieproof te maken, hoe ervoor zorgen dat mensen langer kunnen blijven werken. Het gaat dus erg over de duurzame arbeidsmarkt. Maar wat concreet hieraan te doen en hoe? Het probleem is de mindset t.a.v. 50+-ers, aldus Ronald Bakker. Werknemers zijn erg aarzelend om 50+-ers in dienst te nemen. Wat te doen in de regelgeving om dit te doorbreken? Bijv. het risico van werknemers laten afnemen naarmate mensen ouder worden? Dus zoeken naar oplossingen omdat dit een pregnant probleem is. Jan Willem Stad adviseert deze punten in de regiodeals mee te nemen en er concreet mee aan de slag te gaan. Een ander aandachtspunt is hoe in Brabant ervoor te zorgen dat geen jongere aan de kant staat. Ook daar extra inspanningen op zetten en targets aan koppelen, aldus de voorzitter.

Erik de Ridder stelt voor een visie en algemene waarden te formuleren en die vervolgens te vertalen in concrete acties vanuit de maatschappelijke relevantie. In dit Pact dan de gedeelde verantwoordelijkheden vastpinnen. Ook Lars van der Hoorn onderstreept het belang van een visie als aanzet en met streefdoelen voor over 8 jaar. Hij wijst op de specifieke schaarste aan werknemers in het bedrijfsleven en alleen met een lange termijnvisie zijn dergelijke problemen op te lossen.

Als opgaven worden genoemd:

- Duurzame inzetbaarheid
- Robotisering; dit thema breder inzetten vanuit digitalisering
- Inclusieve arbeidsmarkt
- Internationalisering
- Kennisinstellingen en het onderwijssysteem naar de toekomst

De onderwijstafel met dit Pact verbinden vraagt om regie, aldus Leo Dubbeldam. Vanuit diverse portefeuilles zijn verschillende partijen met vergelijkbare thema's bezig en bezien moet worden hoe die te verknopen.

De voorzitter vat samen dat er behoefte is aan het maken van concrete slagen, ons te focussen op zaken waarin we het verschil kunnen maken, daarbij onderscheid te maken tussen korte en lange termijn en verbindingen te zoeken met andere beleidsvelden, alsook een doe-agenda. Het vertrekpunt voor de aanpak zijn de grote veranderingen in de arbeidsmarkt waarin we mensen kansen willen bieden en gelijktijdig de economie sterk houden. Vanuit dit vertrekpunt willen we inspringen op situaties die zich voordoen in de arbeidsmarkt en preventieve maatregelen zoeken. Noodzakelijk hiervoor is dat ook op regioniveau de driehoek Onderwijs, Overheid en het Bedrijfsleven beter wordt georganiseerd. Er lopen reeds veel initiatieven (VNO-NCW, experimenteerruimte onderwijs-arbeidsmarkt). De kunst is de best practices te zoeken en vooral uit te dragen zodat het zich als een olievlek kan vergroten. Een aantal initiatieven op duurzame inzetbaarheid gaan we in de etalage zetten. Van belang hierbij is dat niet alleen werkgevers maar ook werknemers een podium krijgen om hun verhaal en ervaring met duurzame inzetbaarheid te vertellen. Een suggestie van Erik de Ridder is te zoeken naar incentives die ervoor zorgen dat best practices zich snel en makkelijker als een olievlek kunnen verspreiden. Het zijn de ondernemers die hun kennis en successen in duurzame inzetbaarheid met elkaar moeten delen. Een suggestie van de voorzitter is als Pact op een moderne manier de successen te gaan communiceren. Veel ondernemers zijn niet bekend met dit Pact. De DSG-aanpak (met Primark) in Roosendaal wordt genoemd als een voorbeeld van een succesvolle aanpak gericht op duurzame inzetbaarheid. Binnen VNO-NCW waarin velerlei communities worden opgericht en interacties worden gestimuleerd, worden dergelijke best practices in de etalage gezet, aldus Ellen Kroeze. Ron van Baden noemt enkele onderwerpen die aan de SER-tafel besproken worden en waarover wordt afgesproken dat hij die als casus een keer voorlegt aan dit Pact: de platformeconomie, precarisering van arbeid en de doorgeschoten flexibilisering in de arbeidsmarkt.

Afspraak: André van Gils zal een samenvatting maken van het besprokene en zorgdragen voor een terugkoppeling naar de deelnemers van het congres. *(Zijn samenvatting is als bijlage bij dit verslag gevoegd).*

5. Informeren: Rondje Pact partners

Marianne de Bie vertelt dat in haar regio ook veel wordt gesproken met onderwijspartijen in de lijn zoals in dit Pact. Een Brabant Logistic community is in oprichting en op verzoek van de voorzitter zal zij een volgende keer in het Pact hierover informatie verstrekken.

Ronald Bakker bericht dat het regionaal servicepunt werkgeversdienstverlening, een succesvolle samenwerking in Midden-Brabant, van start is gegaan.

Hans Verbraak deelt mee dat in zijn gemeente dankzij de vele trajecten het afgelopen half jaar ook een daling van bijstandsgerechtigden incl. statushouders duidelijk zichtbaar is. De kunst is nu het duurzaam te houden.

Jos van Bree vertelt dat gemeente Helmond bezig is met een project "de kracht van 50+" waaraan 7 bedrijven deelnemen om 50 plussers te helpen in de richting van een technische baan en zittende

50+-ers te stimuleren in scholing (leven lang leren) zodat ze een baan behouden. Voorts is een subsidieaanvraag bij SZW gedaan voor het project match op werk waarbij via het innovatiehuis De Peel 30-40 accountmanagers worden getraind in resultaatgerichte werkgeversbenadering. Het Werkbedrijf is bezig met screening van het “granieten bestand” en verrassend is dat 50% daarvan arbeidspotentieel blijkt te zijn. Voorts wordt onderzocht hoe zo snel mogelijk statushouders aan werk te helpen passend binnen het inburgeringstraject. Verder bericht hij dat in de Metropoolregio sterk wordt ingezet op robotisering/digitalisering (living labs, blended learning).

Kees van Geffen deelt mee dat ook in Noordoost-Brabant met partijen naarstig wordt gezocht naar een aanpak ter voorkoming van mismatch, dit binnen het kader van een regionaal sociaal akkoord. Voorts wordt geprobeerd om voor inburgeraars/nieuwkomers het traject arbeidsintegratie en inburgering samen te laten lopen. Met ROC zijn hiervoor enkele projecten gestart die redelijk succesvol zijn en waarvoor ze genomineerd zijn voor een innovatieprijs. Inmiddels heeft het Rijk een RIF-aanvraag (van ROC de Leijgraaf en Avans) goedgekeurd voor de bebouwde omgeving; i.s.m. Bouwend Nederland wordt een doorgaande leerlijn ontwikkeld die volgend schooljaar van start gaat. Voorts heeft ook het regionaal Werkbedrijf Noordoost-Brabant gereageerd naar de staatssecretaris inz. de kwestie loondispensatie.

Hans Nederlof ziet qua onderwerpen veel aansluitmogelijkheden voor Fontys met het Pact. Voor HBO is hij de trekker van de landelijke digitaliseringsagenda waarbij i.s.m. universiteiten onderzocht wordt hoe in het onderwijs (curricula) maar ook in de eigen bedrijfsvoering sneller stappen te zetten in de digitalisering. Verder vertelt hij over de problematiek van het tekort aan docenten MBO technisch beroepsonderwijs. Ook andere opleiders in Nederland kampen met te weinig instroom van studenten voor het vak techniek. De maatschappelijke urgentie is echter groot en derhalve hebben Fontys en andere onderwijspartners in Nederland de handen ineen geslagen om te kijken hoe zij hierin samen kunnen optrekken en gebruik kunnen maken van elkaars expertise. Daarnaast wordt ingezet op zgn. ‘circulaire carrières’ door onderwijs en bedrijfsleven beter met elkaar te verbinden. Ellen Kroeze licht toe dat een ondernemerscommunity druk doende is om aansluiting te zoeken met ROC’s, hogescholen en universiteiten. Ze organiseren masterclasses over de vraag hoe ondernemers in de scholen te krijgen en omgekeerd. Zij zal een afspraak plannen met Hans Nederlof om hem hierover nader te informeren.

Lars van der Hoorn wijst erop dat het in het bedrijfsleven niet overal voor de wind gaat. Er zijn ook veel bedrijven in de maakindustrie met wie het economisch niet goed gaat en die veel last hebben van enorme pieken en dalen in de economie. Verder doet hij de suggestie om aan de Pacttafel een keer de RWB’s bij elkaar te brengen om van elkaar te leren. Erik de Ridder acht het daarvoor een goed moment en spreekt af het te organiseren.

Cor van Gerven vertelt dat KWIC in samenwerking met Fontys recent de licentie heeft gekregen als MBO-opleidingsschool voor zij-instromers teneinde mensen uit het bedrijfsleven tot docent op te leiden. Een ander punt dat hij aan de orde stelt is dat het Koning Willem I College als organisatie zelf ook problemen heeft om het eigen personeel, vooral jonge docenten, binnen te houden. Als school zoekt men naar incentives voor duurzame inzetbaarheid, zoals professionaliseringsfaciliteiten, het faciliteren van mobiliteit en vitaliteit e.d.

Leo Dubbeldam deelt mee dat SER-Brabant samen met de andere regionale SER’s onlangs Mariet Hamer van de SER heeft gevraagd om werk te maken van het landelijke Skills akkoord (pijlars: *permanent ontwikkelen en een verbindend onderwijs met ondernemers en overheden*). De komende

week wordt zowel met de betrokken ministers als met de DG's hierover gesproken. Dus positief is dat ook langs die lijn de urgentie doorklinkt.

Marlie van Santvoort licht toe dat Brabant-Advies samen met de provincie een werkgroep hoger onderwijs heeft gevormd waarin de HBO's en de universiteiten zitting hebben en met als opdracht vorm te geven aan flexibel modulair onderwijs en hybride leren en werken. Zij zal Ellen Kroeze uitnodigen om bij een bijeenkomst daarover aan te sluiten. De landelijke commissie Onderwijs-Arbeidsmarkt heeft aangeboden uit te zoeken of er EU-geldstromen hiervoor zijn waar zij voor deze regio gebruik van kunnen maken.

Ron van Baden merkt op het persoonlijk lastig te vinden hoe sectoren te laten aansluiten bij de regiodeals. Veel sectoren hebben een eigen regio-indeling (Chemiepact, Regioplus, Zorg). Dat maakt de afstemming lastig. Ter tafel deelt hij het nieuwe tijdschrift 'Wauw' van FNV ter kennisname uit. Voorts vertelt hij over een project in Helmond dat de FNV in coproductie met CNV heeft opgezet: 4 medewerkers werken als trajectbegeleider en trainer en zij begeleiden mensen die ontslagen zijn of voor wie ontslag dreigt. Op dit moment heeft men 90 mensen in begeleiding en dat mag uitgroeien tot 500. Zijn concrete vraag is of vanuit dit Pact geholpen kan worden om deze mensen in contact te brengen met 'kansberoepen' en ook ontmoetingen te arrangeren met bedrijven in de ICT, Zorg etc. Hij nodigt het Pact uit om een keer te komen vergaderen in het Vakbondshuis, dr. Kuiperslaan 47 te Eindhoven. De voorzitter geeft aan dat hij zelf bezig is om o.b.v. vooraf samengestelde curricula een aantal bijstandsmoeders aan de slag te helpen. Ron van Baden wijst op het nut van de workshop 'Veerkracht' die mensen bij verlies van een baan helpt om weer stappen te zetten.

Jan Willem Stad vertelt dat in Provinciale Staten bijzondere aandacht is voor talentontwikkeling m.b.t. de arbeidsmarkt. Het College wil de Staten informeren over de voortgang waarbij gebruik wordt gemaakt van de rapportages uit de arbeidsmarktregio's die men in januari hoopt te verwachten.

Erik de Ridder deelt mee met een VNG-delegatie een eerste gesprek te hebben gevoerd met de nieuwe staatssecretaris inzake de kwestie loondispensatie welk onderhoud een vervolg zal krijgen. Voorts deelt hij mee dat de regio Midden-Brabant bezig is met een (veelbelovend) deltaplan voor Techniek. Verder wijst hij op het maatjesproject op 8 december in Tilburg waar maatjes mensen kunnen helpen naar werk of een ander perspectief kunnen regelen. Tot slot kan ook hij melden dat men bij de gemeente Tilburg ook dalingen waarneemt in alle categorieën van de uitkeringen. Een forse opgave ligt er wel voor het aan werk helpen van nieuwe statushouders.

Ellen Kroeze vertelt dat de algemene ledenvergadering VNO-NCW Brabant-Zeeland de positiepaper Arbeid-Onderwijs heeft vastgesteld waarin de doelstellingen voor de komende 2 jaar heel concreet zijn vastgelegd. Alle in dit Pact besproken thema's zitten daarin. Voorts meldt zij dat VNO-NCW Brabant-Zeeland als zeer beleidsgerichte organisatie een transitie maakt naar een organisatie die zich meer naar buiten richt en zich nadrukkelijk inzet op kennisdeling en het breed uitdragen van alle lopende initiatieven. Naast alle collectieve zaken die VNO-NCW voor ondernemers doet, wil men ook vraaggestuurd groepen of een samenwerking van ondernemers faciliteren bij projecten op thema's die VNO-NCW belangrijk vindt.

6. Rondvraag

Er zijn geen verdere vragen.

Niets meer aan de orde zijnde sluit de voorzitter met dank aan allen voor hun deelname en inbreng om 11.30 uur de vergadering.

Het eerstvolgende bestuurlijke PACT-overleg staat gepland op **1 februari 2018, 09.30-11.30 uur, Provinciehuis.**

Overige data bestuurlijk Pact in 2018 (*steeds 09.30-11.30 uur, locatie wordt nader gezien*):

- Donderdag 17 mei
- Woensdag 4 juli
- Donderdag 27 september
- Donderdag 6 december

Bijlagen:

- *presentatie 'stappen naar de toekomst', bevindingen congres 2 november 2017*
- *samenvatting (visie, inzet en opgaven) n.a.v. bestuurlijk Pact 7 december*